

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor.	12 fr.
Félévre.....	12	(6)
Negyedévre.....	6	(3)
Egy óra.....	2	(1)
Egyes szám.....	8 fillér	(4 kr.)
Vidékre.....	10	(5)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Negyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyílttér megállapodás szerint.

Vasárnap, május 29.

Bizonytalanság.

Kolozsvár, május 29.

(x. y.) Azok, a kik a d a t o k a t keresnek még ma az önálló vámtérület mellett, legyenek szívesek és nézzenek ma szét Magyarországon a mezőkön és gondolkozzanak el kissé Magyarország gazdasági viszonyai fölött a szárazsággal kapcsolatban.

Hát siralmas látvány az, amelyet ma a tejben-mézben bővelkedő Kánaán, „Európa élelme” nyújt. A gazdák kétségbeesetten néznek végig vetéseiken és földjeiken. A vetések silányak, sárgák és ritkák. A földek szárazok, kemények és makacsul vonakodnak éltető erejüket a gabona magjába átönteni. Elcsenvedett, félmagas gabonaszárak elnyomorodott kalászaikat hányják és olyan szivszorító látvány ez, mint a beteg gyermek koráértessége. A tavasszal elvetett mag ott szunnyad a keményre szikkadt rögök között, csirázásra nincs ereje, nincs képessége. Nem volt májusban elég eső — ezt hajtogatják gazdák százezrei. De félve kívánják azért az esőt, azok is, a kik drága költséggel és nagy fáradsággal elvetett terményeik elnyomorodottságát látják — hiszen minden eső mögött ott leselkedik a gabona vörös himlője, a rozsda, minden leesezt esőcsöpp után a rozsdagomba spóráinak milliárdjai kelnek új életre és a kérdés: »Ez és az baj s a kettő közt melyik jobb: tudj az Ég.«

Szárazság és rozsda elvették már eddig Magyarországot természetnek egy harmadrészét. Ha nem érezné valaki azt, hogy ez mit jelent, könnyen tudomást szerezhet magának lépten-nyomon. A lapok hasábos cikkeiben füstlik le a siralmas helyzetet. A tőzsde idegesen és izgatottan szökteti föl a gabona árát. A közélet férfiai aggódva számíttatják az esélyeket. Szóljunk-e a gazdákról? De hiszen nemcsak ők, minden iparos, minden kereskedő sőtét tündöszél a jövő elebe. Miből fogják a gazdák adósságaikat fizetni, adójukat leróni, szükségle-

teiket beszerezni? Miből fognak élni, ruházkodni, művelődni?

Nem csupán a gazdák ügye: Magyarország egész egy évi életének föltétlenül döntő tényezője az, hogy hogyan üt be a gabonatermés. Ipar, kereskedelmi jólét, művelődés, állami pénzügyek mind azon az egy, bizonytalan és vékony szálon függenek, hogy milyen a gabonatermés.

Apponyi Albertnek igaza volt, kétségbeesett tudat az, hogy Magyarország jóléte egy májusi esőtől függ. Ha megjön a májusi eső idejében, egy évig megfellehetünk kötelezettségeinknek, befektetéseket tehetünk, előrehaladhatunk, fejlődhetünk; ha elmarad, vagy ha későn jön a májusi eső, akkor egy évig koplalunk, szükségleteinket a minimumra redukáljuk, kulturálisakat nem teszünk, az előrehaladás szünetel, a fejlődés megakad.

Nós hát, a ki ebben az állapotban látja egész létezésünk és haladásunk bizonytalanságának lefutóját szomorú adatát, az vak. Aki nem félti Magyarország jövőjét akkor, mikor azt minden évben egy lapra kell föltenni, annak nincs érzéke a közgazdasági jelenségek iránt. Aki természetesen azt tartja egy ország részéről, hogy egyetlen egy, az időjárás szélsőségeitől olyan végtelenül függő termelési ágra bizza mindenét és ne igyekezzék más termelési ágak fejlesztésével biztosítani magának azt, a mit a másik oly könnyen és hamar megtagadhat, annak kellenek még adatok arra nézve, hogy Magyarország fejlődésének jövője attól függ, fejlődik-e itt ki ipar, vagy nem. És hogy az ipari fejlődés nálunk csakugyan csak az önálló vámtérület létesítésével következhetik be, ennek bizonyítására, azt hisszük, már csakugyan egy adattal sem kell többet hozzáadni ahhoz, a mit az élet, a valóság olyan hűségesen produkál.

Hasonlítsa össze bárki Magyarországi ipari fejlődését az alkotmányos órátló kezdve a mai napig bármely nyugati államával, akár Franciaországgal, melynek népessége dekadens, akár Németországgal,

melynek két nagy háborúja és állami kialakulása esik erre az időre, akár csak Ausztriával is, amelynek szerencsétlen háborúk annyi vérért és pénzért vették: a nálunk látható előrecamogás soha sem lesz képes nyomába lépni az amazok merészen kibontakozó iparának. Persze, ha Balkánállamokról akarunk példát venni, akkor nyugodtak lehetünk. De akkor ne azt mondjuk, hogy mi vagyunk a Nyugat kulturájának végvára, hanem azt, hogy mi vagyunk a félbarbár Kelet első bástyája.

A nyugati kultúrállamok példája és haladása szembeszökően mutatja az adatokat. És ezeknek az adatoknak végső konklúziója az, hogy csak az olyan ország képes a haladás útján előremenni, a mely iparának sorsát és növelését a saját kezében tartja. Ez a mostani inségesnek ígérkező esztendő megint egyszer a saját bőrünkre fogja beigazolni, hogy nekünk a mezőgazdaságon kívül egyéb bevételi forrásokat is kell szerezni, sőt még a mezőgazdaság sorsát is csak úgy biztosíthatjuk és erősíthetjük, ha ipari fejlődésről gondoskodunk, nem a mostani csigalassu tempóban, hanem olyan helyzetben, mely minden más ország fejlettségének is föltényezője volt.

Az E. M. K. E. évi közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 29.

Tegnap délután folyt le az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet évi rendes közgyűlése. A városi háza Róttas nagyerme rég nem látott anyai embert, mint a tegnapi napon. Az összes padok megteltek és a háziaknak nem is igen jutott ülőhely.

„Erdély ország” minden része képviselve volt a gyűlésen és Barcsa Domokos a fejedeleme, konstátálta is, hogy a régi erdélyi karok és rendek im ismét összegyűltek.

Kiemelkedő, kedves része volt a közgyűlésnek az az ünnepély, melynek keretében Csegezi Elek aranyos-rakosi tanítónak, ki 47 éve áll a népnevelés ügyének szolgálatában, átadták a Gyertyánfő-alapítvány kamatát, kétszáz koronát. Az ősz néptanítót Nagy Károly Emke jegyző üdvöz-

ölte, gyönyörű beszéddel és a közgyűlés parcekig ünnepelte őt tapsal és éljenzéssel.

Cserzi Mihály nem a szokásos frázist mondotta el, mikor kijelentette, hogy a nagy meghatottságtól szólni sem tud.

Mert valóban mélyen meghatva állott az előző padok előtt viseltes fekete kabátjában s a szavak, miket elmondott igazán szívvel jövők, megindítóak voltak.

A gyűlésről következőkben számolunk be.

Négy óra után vonult be a terembe Béli Ákos elnök, hogy a gyűlést megnyissa. Ekkor már tele volt a terem vidéki és helybeli tagokkal.

A megjelentek közül következők neveit sikerült feljegyeznünk: Gróf Teleki Domokos, hr. Zeyk József, Bartók György, Sino Lajos, báró Kemény Kálmán, hr. Teleki László, Deák Albert, Gajzágó Manó, Gyárfás Benedek, Lendvai Emil, Zeyk Gábor, Trandorfi Miklós, dr. Csiki Viktor, Haller Károly, Szvecsina Géza, Tárkányi György, Kovács Dezső, Böhm Mihály, Polez Rezső, Török Sándor, Losy Béla, Biró János, Pollák Lajos, Hegyes Vilmos, Herczeg Jenő, Köntzey Imre, Kuszó István, Gyalui Farkas, Márki Sándor, báró Kemény Odón, Ravasz János, Benedek Dániel, Somogyi István, Bedőházi János, Gyárfás Albert, Fejes Áron, Havas László, Grünwald Mór, Ince Gerő, Pap Mihály, dr. Boros György, Biró Béla, dr. Weiss József, Reick Albert, dr. Petri Mór, Szilágyi Farkas, dr. Lakatos Samu, Tótfalusi József, Lakatos Samu, dr. Elek Viktor, Nagy József, Kenessey Béla, Iskutuz Hugó, Tanács József, Lajos János, dr. Deák József, Vertheimer Vilmos, Vercsei Sámuel, Török István dr., dr. Bernát Albert, Diódi Mór, Hevesi József, Peille Róbert, Ruzsák Károly, K. Kovács István, Gajzágó Ferenc, Pischler Mór, Nagy Kálmán, Réti Sándor, Broskovits József, Braun Aurél, Fodor Béla, Nagy Péter, Koleszár Sándor, Gombos Ferenc, Vikol Kálmán, Versényi Béla, Damosi István, Keresztesi Pál, Török János, Magyar Mihály, Cseperli Elek, Schlau Győző, Csezevay Gyula, dr. Sárkány Lajos, Fazakas József, ifj. József József, Pap Farkas, Gaál Elek, Hory Béla, Gáspár János, ifj. Péter Károly, Péterfy Zsigmond, Ferenczi Ignác, Benke István, Kecskeméthy István, Kovács László, Veres Károly, Csia György, Bodor Géza, Földes György, dr. Nagy Károly, Biró Árpád, Pildor József, Császár Dávid, Czirkák Károly, Pernát Albert, Kiss Károly, Péter Károly, Ferenczy Gyula, Münnei Béla, Van der Velden Ede, gróf Bathen Sándor, Weiss József, Tamási István, Nagy Kálmán, dr. Sebess Dénes, Sipos Károly, dr. Nemes Ferenc.

Gróf Béli Ákos elnök lendületes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Beszédét a következő szavakkal kezdte:

Tisztelt Közgyűlés! A folyó évvel 20-ik esztendője telik le annak, hogy az Emke megkezdte életét és működését.

Nem kis idő még nagyobb nemzeteknél is egy társadalmi mozgalmat felszínre tartani, sőt fejleszteni. Ha még hozzávesszük, hogy 20 év óta hány közművelődési és tokon egyesület alakult az országban, melyek az erőt mindenestre megosztották, úgy hogy bizonyára csak annak tulajdoníthatjuk az Emke szakadatlan fejlődését, mert a nemzet érzi, hogy a legexponáltabb ponton működik a győnye hangunk a vidékről is elhat a nemzet szívét s az ország legutóbbi vidékéig. Ime, dacára annak, hogy immár évi 153.192 kor. az az összeg, melyet kulturális feladatainkra fordíthatunk, 47.144 koronával tudtuk növelni a törsvagyont a lefolyt évben is, a mi azt hisszük nem a megállás és nem visszaesés jele. 2.900.343 kor. 90 fillért kitevő törsvagyonyunk tehát lassan bár, de folyton növekedik.

Majd ismertetvén az évi működést, beszédét következő szavakkal fejezte be:

A legnagyobb öröm érte egyesületünket is Ö Felsőge Urunk Királyunk ama magasztos tényle által, melylyel folyó évi április hó 18-án kelt legmagasabb királyi kéziratával elrendelte a Rákóczi-harmak hazahozatását. Öröme ez nekünk azért is, mert már másfél évtized előtt alakult egyesületünk védelme alatt az a bizottság mely a dicő harmak hazahozatását tűzte ki célul s mely így feladatát elérve nemcsak a befejezték küldetését. Indítványozom, hogy a közgyűlés hódoló sürgőnnyel fejezze ki ezért is Ö Felsőge iránti háláját és magyar szívből fakadó igaz tiszteletét, azon régi és a magyarok kebeléből soha ki nem alvó szavakkal zárván megnyitómát, hogy éljen a Haza, éljen a Király!

Az éljenzéssel fogadott beszéd után, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétetni határozott, Sándor József főtitkár a király Ö Felsőgehez küldendő sürgőny szövegét a következőkben terjesztette elő:

Ö Felsőge legmagasabb kabinetirodájának — Bécs. Az egykori erdélyi fejedelemség területén alakult és székhelyén működő Emkének 20-ik évi most folyó rendes közgyűlése hálával emlékezzék Felsőged ama legmagasabb királyi tényletéről, melyen a Rákóczi-harmak országos hazahozatását legkegyelmesebben elrendelni és illetve annak törvényhozási előkészítését a magyar kormány elnökének meghagyani mellőzték: hódoló érzelmeit és honfűli hálányilatkozatait hozza a magyar királyi trón, az egykori erdélyi fejedelemség jogutóda számolyához azon buzgó fohászával, hogy az Isten Felsőged drága életét magasztos feladatai teljesítésére, hazánk és a nemzeti ügy javára sokáig tartsa meg. Gróf Béli Ákos főispán, elnök. Sándor József országgyűlési képviselő, főtitkár.

A tavalyi nagyenyedi közgyűlés jegyzőkönyve hitelesítve és a kinyomtatott Évi jelentésben közzétéve lévén, felolvasottnak tekintett.

Az ülés folyamán megejtendő választások ügyében javaslatlételre bizottság kül-

TÁRCA.

Ábránd.

Élhetnék egy kis faluban
Távol erdők rejtekén,
Lettem volna pórlényka
S te egyszerű pórlény.

Estharangzó konduláskor
Híven várnék én reád,
És dalolva bolyongnánk a
Vadvirágos réten át.

Csendes, rejtett boldogságot
Nem adott az ég nekünk,
Szerelemről szólni tiltja
A mi borus végzetünk.

Élhetnék bár messze, messze
Távol erdők rejtekén,
Lettem volna pórlényka
S te egyszerű pórlény....

Kordina Lilly.

Az utolsó lovag.

Irtá: Miklós Jenő.

Életemben a legelső asszony, a kibe szereltem voltam, az Annuska — nagymama volt. Ha Annuskával engem is kivitték falura a nagymamához, egyszerre mindent elfelejtettem ezen a világon, maga Annuska sem kellett többé, én mindig csak a nagymama körül settenkedtem. Játékos hízlegetésből elkaptam a kezét, azt a puhan finom, kisfűs kezében meg-megrendülő asszonyi kezét, elbóritottam csókkal, csókos simogatással, a minék csak akkor szakadhatott vége, ha a nagymama egy pillanatra lehunyta a szemét, tövig lenyitott,

buksi nagy fejemet becézgette és finoman, kissé fájós gúnyval mondta meg:

— Te vagy az én utolsó lovagom kis lorkól! Ha még téged is az első latinba adnak, te is elhagysz, elfelejtesz és a nagymamának többet senkije se lesz. Csak ez a néhány rózsája a melegházban, — viruló, aztán szirmát hullat emlékek. Átkkél dítettem egyszer, ők is messze.... magas iskolákba mentek és ők is elfelejtették a nagymamát, — most pedig gyertünk ebédelni. Annuska éhes.

Ilyenkor az ebédnél egy falat kevés, de az sem csuszolt le a torkomom és ha magam lettem volna valahol sötétben, a legjobban szerettem volna sirni.

Annuskára pedig nagyon haragudt-m, ha így magára engedni fogni, hogy éhes, amikor pedig egyebet se tett, mint mindig csak evett. Aztán visszakerültem megint a városba és az első latinba írtak. De nagymamát akkor sem felejttem el, hiszen csak le kellett hunynom a szememet, hogy megint vele együtt sétáljak csendesbe borult estéken a kertje virágos fái alatt, csak a padra kellett hajtanom a fejemet és nagymama simogató kezét éreztem a homlokomra, csak egy legyet kellett a tollamra szurnom és a tintába mártogatnom, hogy rögtön eszembe jusszon az a sok bögölő, szunyog, szitakötő, sáska meg tücsök, melyekkel mind szoros ismeretségbe lépem ott az istállóban, a réten, meg vetések közt a földeken. Azért mégis év végén, mikor kivitték az iskolából. Maczeranka tanár (doctor philosophiae) volt elég merész, hogy ráfogja az édesanyám előtt, hogy: a gyerek ritka gyenge a latinban. A gyermek mellé a szüőidőre fogadni kellene valakit. Maczeranka tanár aztán hosszas gondolkodás és lelki tépelődés után saját magát ajánlotta mellém.

Rögtön keservesen írtam a nagymamának, hogy erre a vakációra nem mehe-

tek hozzá, mert a nyakamon ül a tanárom, — mire a nagymama bejött Annuskáért és magával vitt bennünket is. Maczeranka doctor philosophiae ugyanis eléggé biztosította, hogy a falun a latin még jobban megy, mint ebben a városi melegben, bár viszont a fia ritka gyenge a tudományokban, igazán ritka gyenge.

Ott falun eleinte mindenki nevetett Maczerankán. A mikor hegyes, rettenetesen hosszú lakkcipőjével, rendetlenül magára hányt, bő ruhájában és visszafelé, borzas cölinderében lengedl lépésben végigtáncolt a pocsolók között, mint egy egy menyétke, gondosan kerülgetve a sarat, vagy mint a veréb végigugrál a porban, olyankor paraszti nép, arató asszonyok, a kondás és csőz, a legelőre hajtott tehének mind megfordultak utána és fejcsóválva nézték. Igaz, hogy ő is fejcsóválva nézte vissza őket. De a legtöbbet mi ketten mulattunk rajta a nagymamával. A nagymama mondta is, hogy ez a furcsa emberke a maga bohókás modoraitaival, szegletes nyelvpörgésével, rondtelten, visszás öltözködésével egészen: kis leányt csinál belőle, a ki a kőnekig tud kacagni rajta, rossz csínyeken törli a fejét és lépten-nyomon megréflálja. Pedig ez már nem illenék a nagymamához. Mert a tanár ur mégis csak öreg ember, — vagy öt évvel nálánál is öregebb. — A mi azonban még mindig nem valami sok!

Eleinte.... Később aztán a tanár ur, ha véletlenül észrevette, hogy mi ketten megint mulatunk rajta, olyan szomorúan, olyan bánatosan tudott a nagymamára nézni tisztá, gyermeki bizalommal telt szeme egy könyörgött kegyelemért, hogy a nagymama megelégedve egyszer, egészen hangosan elszólta magát: jaj de kedves egy ember! Attól a naptól fogva — a tudományt eltemettük. A tanár urat csak a gazdaság érdekelte. Minden reggel teszem azt,

sorra simogatta a tarka bocikat, buzaszemű szőrt a galamboknak és rózsatöveket ojtogatott. Néha hosszabb sétákat tett a nagymamával, ilyenkor én Annuskára maradtam és úgy éreztem, hogy valahogy én vagyok az, akit itt elárlának. Már a második napon a nagymama egy hatalmas régi keretű tükört állítottatott a tanár ur szobájába, hogy becsúlje fel a régiségét. Ő maga egy francia emigránstól kapta és mostig sincs tisztában az eredetével. Maczeranka tanár maga mellé is vett a családi könyvtárból mindenféle régi, történeti könyvet és azonnal a nehéz feladat megoldáshoz látott. Szemből a tükörrel. Soha eddig a szobájában meg nem tört tükört!

Szemből a tükörrel, vígan, fűtőrézre, még kurtó kalapját is felcsapra a fején felejtette. Legalul a keretet kezdte vizsgálni. Aztán felemelte fejét és tekintete a tiszta tükörlapra esett. Egyszerre elakadt torkán a fűtőszó. Hogyan a patvarba; ez az ágról hullott, kócos és füstletlen harama ez ő maga volna? Ez a torzonbort bajusz, egymásba nőit szakál? A kabátja úgy fityeg rajta, mintha úgy feltűrt esett volna beléje, a cipője pedig — na ezt a cipőt nem hordhatja többet! Hirtelen felugrott a székről és fel-alá száguldott a szobán. De a tekintete mindig a tükörbe tévedt, ott pedig egyre látta a csufondáros felkiáltó jelet! Ez vagy te! Ez te vagy! Másnap már a városba hajtott és mint egy új Maczeranka érkezett vissza.

Vadonatúj, készen vásárolt volt azon az emberen minden. Az esernyő, a cipő, a gallér, a nadrág, nyakkendő, kalap. A haja rendesen kifésűtve, az álla laborotálva, a bajusza felpödrítve. Mi nem ismertünk rá, én a nagymama mellé bujtam és a szemébe kacsintra kacagni kezdtem, de a nagymama nem nevetett, szívélyes bátorító mosollyal ment a tanár ur elé, leányos tartózkodás-

sal üdvözölte és jól láttam, kicsit szemet hunyt még most is a szűgletessége fölött. Seba! az! A tükör ott fog állni a szobában jobban lecsiszolva, jobban lefaragva, mint a gyalu. A városi gallérból pedig kis idő múltán olyan kifogástalan falusi gallérrá nevel, hogy be fog illeni ez még a régi urak közé is, a nagymama mellé is. Csak egy kis türelem. Egy kis elnézés, egy kis művészet, nevezetesen a rövidlátás művészete. Mert Maczeranka tanárnak már kinyitotta a szemét, most még a magát kell kissé összehuznia és rendben lesz minden. Oh hiszen a nő egyetlen művészete: a rövidlátás.

Az körüláncolja, önmagára utalja, a töle messze álló dolgok körvonalait elmosssa, azok már nem is érdekelhetik többet. A közelben pedig inkább utalja a maga lelke-re, a maga képzelő erejére. Bensősége-sebb is a rövidlátó asszony szerelme, gyengédsége, mert osztatlanabb, zavartalanabb. Az összehasonlítás szétszálkálolja a tiszta érzést, disszonáns akkordokat üt meg és az első kitörő hevesességnek élet veszi. Szerelme, nagyon szerelme természetű asszonyok csak rövidlátók, nagyon rövidlátók — maradjatok!

De nekem majd a szívem hasad bele ebbe a rövidlátásba!

Egyszer aztán megint egyedül ültem a nagymamával. Az orgonabokrok mögött megístem mikor meggy egymagában a kert felső végén álló rózsabulvárra, mert egy idő óta valamennyi megmagyarázhatatlan ös-asszonyi ösztönénél fogva mindig kikerülte, hogy ketten egyedül találkozzunk. De akkor melléje ugrottam és elkaptam kezét, hogy fel ne álhaason, én is hozzája ültem. A fejem fölött két nagy rózsza virított, azokat szinte vad gyűlölettel léptem, egyet a nagymama ölébe tettem, egyet megtartottam magamnak. Aztán égő, könnyes szem-

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes
izü természetes hashajtószer

detett ki, Simó Lajos elnöke alatt Ince Gerő, Boros György, Pap Mihály, Sebes Dénes, Csia György, Sándor József tagokból.

Jegyzőkönyv Balogh Károlyt, Kovács Dezsőt és Nagy Károlyt küldötte ki az elnökök, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérték: Báró Kemény Kálmán, Tausziki Hugó és Gidófalvi István.

Az alakuláson így töltesse Barcsay Domokos emelkedett szövegére. Ő felségéhez intézendő sürgöny szövegéhez hódolattal közzéjárul, de indítványozza, hogy a kuruc idők nagy rajongójának, a Rákóczi relikviák ősz gyűjtőjének: Thaly Kálmánnak is küldjenek üdvözlő táviratot. Tiszta István miniszterelnököt is üdvözlőjük, mert neki nagy része volt abban, hogy a szent hamvakat hazahozták és ehhez a távirathoz csatolják azt a kértet is, hogy a hamvak Erdélyen át hozassanak be az országba. Tegyenek lépéseket az iránt, hogy a hamvak Erdély földén tétessenek le örök nyugovóra, mert Rákóczi fejedelme volt Erdélynek és igen kedves emlékek költöttek őt ehhez a földhöz. Indítványozza továbbá: indítsanak akciót az iránt, hogy Rákóczi hamvaival együtt, vagy azután, de feltétlenül hazahozassanak Zrínyi Ilona, Tököly Imre, Bercsényi Miklós, Mikes Kelemen és a többi bujdosók hamvai is.

A közgyűlés nagy éljenzéssel fogadta Barcsai Domokos indítványait és azokat báró Feilitzsch Arthur felszólalása után egyhangúlag határozattal is emelte.

Báró Feilitzsch Arthur indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott a tisztikarnak, a választmányoknak és a direktoriumnak eredményes működéséért.

Az évi jelentést felolvasottak vették és elfogadták.

Ezután azon néptanítók közgyűlései megjutalmazása következett, kik a jutalom erkölcsi jelentőségét emelendő, az illető alapítványt tevők és az egyesület a közgyűlés színén kívántak kintütni buzgó és hazafias szolgálataik és elért eredményei nemzet és társadalmi elismeréséül. Ezek:

1. Gyertyánffy István kir. tanácsos, ny. áll. pedagógiumi igazgatónak az E. M. K. E.-nél kezelet alapítványa 200 koronás jutalmát kapta Csegey Elek aranyosrákosi tanító, a ki 47 évig szolgált szakadatlanul egy községben, a kinek tanítványai közül némelyek jelenleg tekintélyes állásban vannak, a honmaradtak pedig altisztek lettek. Az öreg tanító, a ki jelenleg 68 éves, a jutalmat a közgyűlés szintén Nagy Károly gyönyörű beszéde után élénk eljenzés között az elnök kezéből vette át.

Nagy Károly szép beszédét, melyet a megjutalmazotthoz intézett Deák Albert indítványára jegyzőkönyvre vétetni határozottak.

2. Gyertyánffy Istvánnak az Eötvös-alapnál kezelt alapítványa múlt évi 100 kor. jutalmát a közgyűlés Elek Gyula községi igazgató-tanítónak ítélte oda, a ki Kolozsvár egynevezett kővízfűzői exponát tüzében nemzetileg és erkölcs-nemesítőleg munkálkodik.

3. Gyertyánffy Istvánnak az Eötvös-alapnál kezelt alapítványa folyó évi 100 koronás jutalmát a közgyűlés Benedek Mihály segésvári áll. igazgató-tanítónak ítélte oda, ki 25 év alatt több nehéz ponton szolgált már, s tanítótársai csak közelebbről ünnepeleik negyedszázados eredményes működéséért.

4. Jókai Mór nevén levő alapítvány 100 koronás jutalmát kapta Gáspár Armin

mel, az első haragot, az első fájdalmat és a legelső csalódást bensőmből fojtva, lázas, tisztán éreztem, hogy hideg ajakkal azt mondtam életemben az első asszonynak:

— Nagymama, én azt álmodtam egyszer, hogy az Ur Istent odafönt az égben kis rózsás ingesekébe bújtatott angyaloknak diktálja le minden embernek a sorsát. A rózsáingeskés, pufók angyalok rózsalevéltre írják és annak a rózsának a magját elszórják a földön. Minden embernek a sorsa tehát egy nyíló rózsza szirmára van írva és ha kettő valahol egyszer találkoznak és letépnék két rózsát és annak a szirmairól egy történetet olvasnak el, azt a két embert a jó Istenke is egymásnak teremtetten.

... És azokat aztán nem választhatja soha szíjjel semmi; se zápor; se jeges eső; sem a sors haragja; semmi! még Maczeranka tanár ur sem. Nagymama, ne haragudjon ezért rám, hogy sírok, de a te rózsái szirmairól olvass el az üzenetet, az én rózsámon az áll, hogy én — hogy én nagyon szeretlek téged!

Nagymama szeméből lassan megeredt a könnyű. Tépegette a rózsaszirmot csipkés kötőjébe, azután egyik kezéből a másik kezébe szórta.

— En édes, kis bolondom, szerelmes lovagom, hogy az én szerelmem egy rózsalevéltre van írva? Az én szerelmemet régen régen eltemette a szél...

És mind a rózsaszirmot beledobta a szélbe, a szél a kerten át felkapta, vitte a fákon, a bokrokon, a kerítésen túl; el a rétekre, a mezőkre és elvitte azt az egy levelet is, a melyről — mi talán a sorsunkat összeolvashattuk volna.

Bolondos, régi történet. Persze az értelme se semmi. Maczeranka tanár elvitte a nagymamát és maczeraradt falun gazdálkodni. Az tőbbit hozott neki, mint a tudománya.

De nekem akkor úgy fájt a szívem. Hogy már a legelső kőr kiütötte a nyeregéből az utolsó, szerelmes lovagot!

borgóprundi áll. igazgató-tanító, a ki exponált ponton egy szülőket, mint a tanítványok szívét magyar állami szempontból meg tudta nyerni.

5. E. M. K. E. egyik 100 koronás jutalmát kapta Mihály Gábor beszercei áll. tanító, a ki tanügyi munkásságán kívül e fontos városban és a megyében buzgó társadalmi működést fejt ki.

6. E. M. K. E. másik 100 koronás jutalmát kapta Sára András brassói áll. ig. tanító, ki tanfelügyelője, mint egyik mintaszert néptanítóját ajánlotta.

7. E. M. K. E. egyik 50 koronás jutalmát kapta — miután az egyesülettől korábban már 100 K. jutalomban részesült — Csulak Lajos brassói áll. tanító, a ki több exponált ponton tanügyiileg és társadalmilag eredményesen működött.

8. E. M. K. E. másik 50 koronás jutalmát kapta — miután az egyesülettől korábban már 100 K. jutalomban részesült — Bartha Géza székelyföldvári áll. tanító az iménti indokok alapján.

9. Budapesti Nemzeti Kaszinó 50 koronás jutalmát kapta Nagy Endre válszuti áll. tanító, ki tanügyi munkásságán kívül a nép közt háziipari tevékenységet fejt ki.

Számvizsgáló-bizottság jelenti, hogy az egyesület pénztárát és számadásait év közben kétszer is megvizsgálta és mindent a legnagyobb rendben kezeltek és pontos-sággal ellenőriztetnek találtak. Ennek alapján a felmentvény Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztárosnak és Szekula Akos vezérfelügyelő ellenőrnök megadták.

Jelölő-bizottság jelenti, hogy az alapszabályok értelmében ez alkalommal csak egy választmányi tag helye töltendő be, miután az illető tag, Velits Ödön Torda város polgármestere időközben elhunyt. Bizottság javaslatára választmányi taggá Sándor Kálmán ny. kir. ítélő táblai bíró választott meg.

Jövő évi közgyűlés helye tárgyában két meghívó érkezett, u. m. Kézdivásárhely és Erzsébetváros közönsége részéről. Köszönettel fogadtatták s a továbbiak iránt az intézkedés választmányra bízottak.

Az elnök lelkes záró szavai után a közgyűlés, mely a legnagyobb rendben és hazafias emelkedettséggel folyt le, véget ért.

Este a tagok a New-York szálloda nagytermében gyűltek össze társas vacsorára, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Második nap.

Kolozsvár, május 29.

Tegnap folytatta és fejezte be az erdélyi ev. ref. egyházkerület tegnapi délutáni közgyűlését. Ez alkalommal a távollévő Bámfy Dezső báró helyett br. Kemény Kálmán töltötte be az elnöki tisztet.

Napirend előtti felszólalás.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után a napirend előtt felszólalt Simó Lajos egyházkerületi főgondnok és a gyűlés tudomására hozta, hogy őt egyik helyi kros lap azzal gyanúsítja, hogy a »Fonciére« biztosító társaságnál jogtalanul élvez 10 ezer korona járandóságot, a mit egykor néhai Szász Domokos püspök élvezett s e pénzből az egyházat megillető részt nem téríti vissza. Reputációjának érdekében szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a hír merőben minden alapot nélkülöz, mivel ő az említett összeget rendeltetési céljára használja fel s mint az igazgatóságnak tagja 1200 frt. tiszteletdíjat élvez.

E felszólalás után Ugron János orsz. képviselő hangsúlyozza, hogy az ilyen fajta rágalommal szemben felesleges a védekezés. A közgyűlés minden tagja meg van győződve, Simó főgondnok puritán üzenet-lenségéről s nemes egyszerűségéről, mely magában elég páncél az ily élti támadások ellen való védekezésre. (Eljenzés.) Br. Kemény Kálmán visszautasítja az illető lap e vakmerő támadását.

Erre betérjesztik a tanárjelölő bizottság jelentését, mely szerint a marosvásárhelyi magyar és latin tanszékre Nagy Endre, a sepsiszentgyörgyi magyar-német, esetleg német-latin tanszékre pedig Glass Ferenc és Keith Károly jelöltettek. A közgyűlés a jelöltekre a szavazatszedő bizottság Musnai Károly, a szavazatszedő bizottság elnöke jelentette ezután, hogy a sepsi egyházmegye aligondnok állására Kónya Miklós választott meg.

A theol. fakultás ügye.

Dr. Sárkány Lajos betérjesztí a theol. fakultás vagyoni viszonyainak rendezésére vonatkozó javaslatát, mely szerint minden lelkész felavatásakor lelkész javadalmából 3 százaléket fizet. Ezenkívül az egyházközségek minden lélek után 2—2 fillérnyi adónak vettettek alá.

A javaslatához szölk: dr. Szádeczky Lajos, Bedőházy János, Jancsó Sándor, Kovács László, Gáspár János, Nagy Károly, Somogyi István, Nagyküküllőmegye alispánja.

Dr. Bartók György püspök védi az előterjesztett javaslatot, indokolva e védelmet a teológusok nagy arányu javadalmazásával.

Néhány keblü ügy elintézése után az elnök a tárgysorozatot délután 4 órakor berekesztette. A gyűlés az elnök étetésével ért véget.

Délután formális ülést tartott a bizottság a jegyzőkönyvek hitelesítése végett. A formális ülés után az elnök a közgyűlést ünnepélyesen berekesztette.

A külügyi költségek.

A magyar delegáció ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 28.

A magyar delegáció ma tartotta első érdelemes plenáris ülését. A nalicu érdekesebb volt, mint maga a tanácskozás. A miniatűr, bájos delegációsterem, amelyben a hang is puhábban szól, az elnöki szék, ahonnan Széll Kálmán telt arca sőt alá, a tömörked katonakabát Goluchowski körül, a püspökök a népképviselek tarka egyvelege: csupa mulatság a szemnek. Hogy a fülnek aztán kevesebb gyönyörűség jut, ki venné ezt rossz néven...

Az ülést jóval tízenegy óra után nyitotta meg Széll Kálmán elnök. A beérkezett irományok felolvasása után bejelentette, hogy Ernusz Kelemen megrongált egészségi állapotára való tekintettel a bizottsági tagságról lemondott s helyette gróf Csáky Viktor póttagot hívták be. Miután ez is a felmentését kérte, a következő póttag, báró Ambrózy István lép a helyébe.

Ezután Falk Miksa, a külügyi albizottság előadója terjesztette be az albizottság jelentését, melyet nem olvastak fel, mivel ugyanis megjelent nyomtatásban. Így az előadó csak rövid néhány szó kíséretében ajánlotta azt elfogadásra.

Az első szónok az ellenzékéből került ki.

Lovász Márton nem fogadja el az előadó javaslatát s a külügy vezetőinek nem szavaz bizalmat, mert a külügyi politikában nem látja Magyarországnak önállóságának kidomborítását, de nem látja azt a szentséges övatoságot sem, amely a fenyegető veszedelemeket elháríthatná. Különösen Goluchovszkinak a balkáni kérdésben tanúsított ambíciója tölti el aggodalommal: ennek a beteges hasvágnak volt Bosznia okkupációja az első lépése. A monarchia balkáni politikája egyenesen Magyarország érdekei ellen való. Szólvó ezután összefoglalja azokat az érveket, amik az albizottságban már elhangzottak. Ehes szavakkal ellátta Goluchovszkinak Törökország ellen használt fenyegető hangját. Ez ellen Magyarország egész közvéleményének tiltakoznia kell. (Mozgás.) Szólvó ezután a harmas szövetség hatványairól. Majd Ausztria Magyarország közti viszonyait foglalkozik s elismeri, hogy ez a szövetség sok veszedelemből óvja meg Magyarországot. (Nagy mozgás.) De ennek a szövetségnek nem az a célja, hogy minél bensőbb legyen a viszonyunk.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 28.

Ugyilászik a japánok feladták a reményt, hogy Port-Arthurt csak a tengerrel közelíthessék meg. A követett tervnek kevés eredménye lett és a vár még hónapokig tarthatja magát. Hogy azonban Port-Arthurt a szárazföldön közelíthessék meg a japánok, szükséges, hogy előbb meg az északi részen sikerrel operáljanak. Ehhez azonban még sok idő kell. Akármit tesznek azonban a japánok, csak lépésről lépésre haladhatnak a Jalu folyó mentén előre.

Az újabb jelek szerint az oroszok célja visszavonulni Mukdenig, hogy a japánoknak útjába sok akadályt és nehézséget tethetnek. A japánoknak még most is nehéz a helyzetük, bár az oroszok nagy győzelmet arattak, mert hátuk mögött vannak a koreaiak, a kik szintén nem megvetendő ellenfél és a kiket a japánok őrizni kénytelenek.

A Gensan hadihajó elsüllyedése miatt megtámadták az oroszokat a japán újságok a barbárságok miatt. A japán-times megbotránkozik azon, hogy az oroszok olyan hajókon töltik ki bosszújukat, a melyeknek semmi közük a háborúhoz. Ilyen eljárást — a Times szerint — az egész civilizált világ megvet.

A tengerészek egészsége kitűnő. Csak hat halálosztás történt február óta, de a japánok mindent elkövetnek, hogy a leg-szigorúbb egészségügyi rendszabályokkal akadályozzák meg a ragályos betegségek továbbterjedését.

Az új hadihajók építése is rohamosan előrehalad és a japánok a legnagyobb bizalommal néznek a jövő elé.

Budapestre ma a következő távirat érkezett:

Pétevárról jelentik: Kuropatkin tábornok a következőköt táviratozza Miklós cárnak e hó 26-áról: A 25-iki kutatáson megállapították, hogy a japán előőrs egy csapata megszállva tartja a tukumenzani szorost és a Liaojang fel vezető nagy ut mellett levő szomszédos Liaotianban községet. Kisebb csapatok a Liaojang fel vezető uton Klumenza és Szeludsan közt lévő községekben vannak. A Csanjalini-szorost meg-

erősítik. Szeludsanban és Tliandiapudsanban jelentékeny haderőt fedeztek fel, honnan már 16-ika óta kisebb csapatok mozgását figyelték meg a Haicsung fel vezető uton. A Szinhailini-szorost a japánok hirtelen ismét megszállították. E hó 20-án egy orosz járóőrnek a haicsungi uton akadt dolga egy ellenséges előőrssel, miközben egy kozák megsebesült. Orosz járóőrök e hó 21-én a japán csapatoknak mozgását látták Kabilinban, a Tajango folyó felé és három táborozó japán századot fedeztek fel, mely lőni kezdett rájuk. A japáni előőrs egyes csapatai a Lijotung-télsziget déli részén voltak e hó 24-én Csanjancsilipu és Szandadza községektől Kincsutól 14 kilométernyire a vasut irányában, továbbá Vafang-tien állomástól délre Szadajun községig, 17 kilométernyire Vafangtiantól a Picsevöl Szöjüncsünbe vezető uton elhelyezve. Picsevóban és Sziaokonvejcában (?) szakadatlanul japán csapatokat raknak partra és különböző készleteket szállítanak a szárazföldre. Ujabb nevezett helyet erős csapatok tartják megszállva. Eddig megerősítést nem nyert hírek szerint Takusanban 18.000 főnyi csapatot és több negy ágyút raktak partra. Azt híresztelik, hogy japán csapatok sorai-ban koreai katonák is vannak. Kavalinból a japánok egy mozdulatát jelzik és pedig, hogy a takusani uton Szalidzipudza felé vonulnak. Kavalinnál erősségeket építenek.

UJDONSÁGOK.

A tanárjelöltek majálisa.

Kolozsvár, május 29.

A komoly, pápaszemés filozopterek, határozottan lefozták a jogászokat. Ezt konstataituk tegnap este, amikor a Lövdében összegyűlt közönség számát egybevetettük az »Egyetemi Kör« majálisán megjelentekkel. Szép és előkelő közönség jelent meg a tanárjelöltek tegnapi majálisán: valóságos koszorú Kolozvár szép leányai. A fáradhatatlan buzgalom, a lelkes toborzás megeremtetten a szép eredményt: a Lövdében éppen annyian voltak, hogy a vidám, feszelen jökevő ne hiányozhassék, hanem ellenkezőleg: egy kellemes és kedves est hangulatát vigyék haza azok, akik ott megjelentek.

Elismerés illeti még ezért a rendező-séget és különösen Kovács Kálmán elnököt és Haraszthy Aléi elnököt; mert valóban kitartó munkássággal volt csak lehetséges a tegnap esti szép sikerét megteremteni. A rendezőség különben csinos táncrenddel lepte meg a hölgyeket. A mindvégig kedves mulatságnak a reggel vetett véget. S a filozopterek bebizonyították, hogy nemcsak a tudomány csarnokában komolyabban mint a jogászok, hanem még a mulatságok rendezésében is ügyesebbek.

Letartóztatott sztrájkvezérek.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 29.

A südmunkások szakszervezetének vezetőit Kápolnai József ellen elkövetett merényletből kifolyólag tegnap reggel letartóztatták. Tatár Dénes, a szakszervelet elnökét Budapesten a Teréz-körut 39. szám alatt lévő üzemműhelyben, Molitorisz Gyulát, a szakszervelet jegyzőjét a lakásán és Koffler Nándort, az újpisti südmunkások szakszervezetének alelnökét Ujpesten. Rajtuk kívül még Sándor Mihály és Stark Béla sütsősegédek vitték be a főkapitányságra.

Egész délelőtti faggatták őket és a beidézett tanukat Krecsányi detektívönök és Barta fogalmazó. A kihallgatás folyamán elrejtett részletek kerültek napvilágra.

Kiderült, hogy Tatár és Molitorisz a szakszervelet pénztárából kétszáz koronát adtak Koffler Nándornak, hogy ezzel az összeggel három elszánt embert bejelenjen fel, hogy Kápolnait tegyék el láb alól.

Részint a tanuk, részint a letartóztatottak vallomásából kitudt, hogy ugyancsak a szakszervelet pénztárából 150—150 koronát adtak a merényletben résztvevő két sütsősegédnek, hogy Németországba szök-hessenek.

Tatár Dénes erősen és következetesen tagadja a tettét, Molitorisz azonban beismerésben van. Sándor Mihály, a kiről kiderült, hogy ő szurta meg Kápolnait és Stark Béla, aki botlásokkal elkábította az áldozatot, már bevallották, hogy megfizették őket.

A merényletet követő napokon a rendőrség több pékségét, a kiket alaposan gyanúsítottak azzal, hogy a merényletben bűnrészesek, letartóztatták. Most kitűnt, hogy ártatlanok. Mikor ugyanis a bérnyitkosok a gyanútan Kápolnait megtámadták, hogy Kápolnait és az esetleges vizsgálatot félrevezessék az ő neveiket kiáltották:

— Végh, üsd fejbe!

— Károly, Gyuri, Pista, ne hagyjátok futni!

Ez, a mint a következmények igazolják, részben sikerült is nekik. Kápolnai vallomása alapján letartóztatták őket. — Most, hogy kiderült az ártatlanságuk, Barta fogalmazó azonnal szabadlábra helyezte őket.

A rendőrség a legerősebben folytatja a vizsgálatot a szakszervelettel szemben, a mely nem elégedett meg a sajnos, immár uzussá vált bojkottal, hanem a vezetőket nyomása alatt terrorizmussal és vérellakart többnyire önző és tisztán vagyoni természetű céljait keresztlívni.

— (Közmunkabizottsági ülés.)

Kolozsvár szab. kir. város közmunkabizottsága e hó 31-én (kedden) délután 4 órakor a városház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Méreői hivatal előterjesztése a Nádas fürdőtől a Breifőre vezető ut szabályozása tárgyában. 2. Méreői hivatal jelentése Nagy Béla építési ügyében. 3. Ferenczy Mária és társai kérése telekfelosztás iránt.

— (Esküdtészeki tárgyalás.) Tegnapra volt kitűzve a Székely Béle és dr. Schwarcz Miksa elleni sajtóper tárgyalása, a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdt-bírósnál. Mivel azonban dr. Schwarcz Miksa nem jelent meg a tárgyaláson, azt elhalasztották.

— (Polgármesterek kongresszusa.) Magyarország szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városainak polgármesterei e hó 30-án kongresszust tartanak Nagyváradon. Kolozsvárról Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester és gróf Eszterházy László főjegyző vesznek részt a kongresszuson.

— (Az ev. ref. egyházi értekezlet évi közgyűlése.) Az egyházkerületi közgyűlés előtt, tegnap az ev. ref. egyházi értekezlet választmányja is ülésezett. A választmány az évi közgyűlés helyéül Kézdivásárhelyt jelölte ki, idejűl pedig július 5-ikét.

— (Ferencz József püspök újabb sajtópöre.) Annak idején, midőn Kolozsvárra a Ferencz József unit. püspök által, Ausch Ede ellen indított sajtóper letárgyalták és nevezett a püspök kivánságára — bocsánatkérése dacára — megbüntették, az egész magyar sajtó különféleképpen kommentálta a nem mindennapi esetet. A »Nagyvárad« c. lap is megjegyzésekkel kísérte a pört és e megjegyzésekért — mint nekünk jelentik — Ferencz József püspök sajtóperit indított az említett lap ellen. Az a tréfás nyilatkozat tehát eddig összesen három sajtópernek volt a szülője. Hogy így megy tovább, akkor még sorra kerülhet Magyarország minden városában.

— (A püspök látogatása.) Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök e hó 22-én érkezett meg vidéki körútjában Nagy-Ara, a bérmlás szentségének kiszolgáltatása céljából. A tiszteletre alakiott diadalkapunál az egész bányász személyzet, a tiszviselői kar és a papok várta teljes díszben. 23-án mintegy 200 hívót bérmlt meg. Délben a bányagazgató fényes ebédet adott a püspök tiszteletére, melyen mintegy 10-an vettek részt. Délután a közönség ifjúsága diszfolvasást és hangversenyt rendezett a főpásztor tiszteletére. A püspök 50 korona adománnyal az ifjúsági társulat alapító tagjainak sorába lépett. Másnap az iskolákat látogatta meg s szerzett tapasztalatot fölött elismerésének adott kifejezést. Délután a püspök kiváló megiszteltetésben részesítette Rév a i Károlyt, lapunk jeles munkatársát. Kis leányt ugyanis kiről a lapokban megjelent költemények révén értesült, meglátogatta és sajátkezü aláírásával ellátott arcképpel ajándékozta meg az »aranyos Erzsikét«. Rév a i most megjelenő verskötetének egy diszpldányát nyújtotta át a főpásztornak. 24-én délután utazott tovább a püspök Boiczára.

— (Közgyűlés.) A kereskedők és kereskedő ifjak társulata tegnap este 9 órakor tartotta meg Haraszthy Jenő elnöke lete alatt rendes évi közgyűlést. Az elnök megnyitja után Balázs Gyula a társulat titkárja olvasta fel szépen kidolgozott jelentését a társulat működéséről. Ezután a pénztárnok tett jelentést a pénztár állásáról, mely szerint a társulat vagyona jelenleg 1686 koronát tesz ki. Ezután az újra megválasztott Haraszthy J. alelnöknek és Balázs Gy. titkárnak a gyűlés jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott. A gyűlés végén az elnökség indítványt nyújtott be az esti kereskedelmi szaktanfolyamnak még ez év őszén való megnyitása tárgyában.

— (A Házbersegélyző Főlléregylet népnepélyének jövedelméről a következő értesítést kaptuk: Az ünnepély jövedelme 1884 korona 32 fillér, kiadás 842 korona 70 fillér s így a tisztjövdelem 1042 korona 62 fillér. A rendezőség ez uton hálás köszönetét nyújtja Heinrich Józsa igazgatónőnek, Fiála Paula, Papp Lőv Leontin, Urschitz Gabriella urnőknek.

— (Gazdák tanulmányuton.) A hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület tanulmányi kirándulást rendez Algyógyra és Mezőgyesre. A földmívelésügyi miniszter utasította a vezetőséget, hogy a tanulmányozókat tájékoztassák a viszonyokról.

— (Halálozás.) Fajk András mászárós e hó 27-én este 9 órakor, élete 54-ik évében meghalt. Temetése e hó 29-én délután 4 órakor lesz a Ferenc József-ut 95. számú gyászszobából.

— (Halálozás.) Salamon Mari május hó 28-án hajnali 3 órakor hosszas szenvedés után életének 69-ik évében Kolozsvárt meghalt. Az elhunytban Salamon Antal váro-si tanácsos testvérét gyászolja. A meg-

Zennis - felszerelések.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játékok, sport, vadászati és fényképészeti kellé-
kek áruháza.

Kolozsvár, Mátyás király-tér.

(Gróf Rhédey-palota.)

Telephon: 183.

Telephon: 18 3.

boldogult hült tetemei hétfőn fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a köztemetőbe kikisérteni.

— (A Typographia sajtópöre.) Két évvel ezelőtt a kolozsvári polgárok nagy tüntetést rendeztek Kossuth Ferenc mellett. A tüntetésért Gombos Ferencet lapunk kiadóját a Typographiában erősen megtámadta Békfalvi József betűszedő. Gombos rágalmozás címén sajtópört indított és az ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék dr. Doleschal Alfréd elnöke alatt. A bíróság dr. Pollacsek Sándor védbeszéde után a vádlottat három napi fogságra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte. Békfalvi az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

— (A játékszenvedély, mint súlyosító körülmény.) A budapesti büntetőtörvényszék Kádár Mihályt, aki a belügyminisztériumból, mint irodagazdát, százezer koronát sikasztott négy évi börtönnel sújtotta. A törvényszék enyhítő körülménynek vette azt, hogy a vádlott a pénzt nem a saját céljaira fordította, hanem az utolsó fillérig eljátszotta a lóversenyen. A királyi ítélőtábla most éppen ezen körülményt súlyosítóknak vette, mert a játékszenvedély, mely voltaképpen nem egyéb, mint nyereségvágy, a velejáró könnyelműség és kötelességességét fogva nem enyhítő, hanem súlyosító körülmény.

— (Csatornázás a Fellegvári-uton.) A városi tanács Fellegvári-ut csatornázására vonatkozó terveket már a legközelebb tartandó közgyűlésen be fogja terjeszteni. A már elő is készített terv szerint a hálózatot a Fellegvári és Rákóczi-uton vezeték keresztül. A 42 ezer koronába kerülő új csatornahálózat költségeit részben az állam fedezi s így a város által kirovandó csatornaadó teljesen elégséges lesz a befektetési költségek fedezésére.

— (Állásközvetítés.) A magánbiztosító irodák az érdekeltek tudomására hozza, hogy irodai, könyvelői, magyar, német, francia és angol levelezői esetleg a nyelvetekben való beszéd oktatására, továbbá gazdasági szakban jártas állást kereső fizetéseket várnak elhelyezésére. A tisztviselői keresetintézetek, cégek és magánirodák felkérnek, hogy a nemű szükségletük a fedezése érdekében forduljanak Balázs Gyula titkárhoz (Deák Ferenc u. 3 sz.) a hol a kellő és megbízható információk megszerzhetők.

— (Gyalog a világ körül.) Egy csáki-gorbói ifjú ember Sándor Viktor járársírósi irnok fogadásból gyalogszerről világtúrára utnak indult. A fogadás értelmében a földet 200 nap alatt meg kell kerülnie és pénzt magával nem vihet. Tegnap indult utnak a vállalkozó szellemű ifjú Gorbóiról és Kolozsváron keresztül Nagyváradra érkezett. Innen Budapestre megy, majd Antwerpenen keresztül, majd természetesen nem gyalog, New-Yorkba. Ugy látszik, a fiatal ember megfogja nyerni a fogadást.

— (A vasutas nem közhivatalnok.) A budapesti büntetőtörvényszék I. számú büntetőtanácsa egy lopási esetből kifolyólag ma azt a határozatot hozta, hogy a vasuti hivatalnok nem tekinthető közhivatalnoknak. Az eset a következő: A kőbányai tehérpályaváron a mut esztendőben gyakori lopások történtek. Főleg a borsálmányokat dézmálták meg, melyekből gyakran hordó számla lopkodtak a bört. Hogy felfedezzék ki a tolvaj, lesbe állítottak két detektívet, kik aztán kinyomozták, hogy a tettes senki más, mint Kovács Imre, a tehérpályaváron felvigyázója, kit tetten értek a mint Wölfling Antal éjjeli őr segítségével a raktárból egy hordó bort ellopott. Minősített lopás büntetével vádolva tegnap állottak mindketten Szepessy bíró tanácsa előtt, hol Wölfling töredelmesen bevallotta, hogy az állomásfelvigyázó bujtotta őt fel a lopás elkövetésére. Kovács mindent tagadott s kijelentette, hogy ő semmi megbízást nem adott Wölflingnek.

Uzonyi kir. ügyész vádbeszédében szigorú megbüntetését kérte a vádlottaknak, kiknek tette annyival is súlyosabb beszámítás alá esik, mert közhivatalnoki minőségükben követték el a lopást. A királyi törvényszék bíróságnak mondotta ki mindkettőt a lopás büntetésében s Kovácsot hét havi Wölflinget pedig hat havi börtönnel ítélte el. A bíróság az ítélet indoklásában kimondotta, hogy a vasuti hivatalnok nem tekinthető közhivatalnoknak s így a vádlottak tettében túlnyomórészt súlyosító körülményt nem lát fennforogni.

— (Monna Vanna, vagy: Mi van a köpenyeg alatt?) Bihar községbe színtársulat érkezett a napokban s nagyban készült az első előadásra, a melyre a társulat elms. hásszerelmese hívta meg a közönséget. A szenális ember úgy pótolta a színpadot, hogy dobolt akasztott a nyakába s végigjárva az utcákat, folytonos tram-tram-táraszk között kihirdette, hogy: »Ma este adatik görögüzzel, énekel és táncol Monna Vanna, vagy: Mi van a köpenyeg alatt? című szenzációs dráma.« Az első hírdetés iszap este Privinallé alakította. A közönség pedig nagy számmal ment el a színhelyre megtapasztalni, hogy mi van a köpenyeg alatt.

— (Az anyai szeretet áldozata.) Nagykikindáról írják, hogy a mult éjjel kigyaladt Vajnits Gyurka háza. A veszedelmet a szomszédok vették észre sők verték föl a házban állókat, a kik idejekorán meg is menekültek. Egy fiatalasszony menekülése közben visszafutott a szobába, hogy csecsemő gyermekét kimentse. Néhány perc múlva az egyik ablakon kinyújtotta a kis gyermeket, de a következő pillanatban a ház tetete lerokkad és a szerencsétlen asszonyt maga alá temette. A tűzoltók

nagynehen kihúzták a romok alól, de olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy aligha marad életben.

— (Régiségek a Marosban.) Lip-párd jelentik: A Maroson dolgozó kotrógép működése alkalmával, közel a lip-pai hídfehére: régiségekre akadtak a héten. Kiszedték a Marosból öt régifajta horgonyt, egy kardot, egy buzogányt, egy puskát és egy hatalmas hosszú vasláncot. A talált régiségek némely része még a törökök itt tartózkodási idejéből való, másrésze meg az 1848-iki szabadságharcban elhelyezett komp maradványa. A régiségeket a kotrógép mellett a hajón helyezték el.

(A becsület miatt.) Mint Fogaraszról írják, Berioz községben két héttel ezelőtt véres összeütközést történt két család között. Radu Ilés odaváló ember leányát megvette Oprea János gazdaember hasonnevű 17 éves fia számára. — A vételtől birkákban kellett volna fizetnie, de az egyesség szerint csak összel. — A leányt elvitték Opreákhoz, de már egy hét múlva sirva jött haza a 14 éves leány a szüleihez, elmondván, hogy a legény elzavarta őt a házról. Ez nagy szégyen volt a Radu-családra. Fokozta ezt a szégyent az is, hogy Opreák azt híresztelték, hogy a leány már nem volt leány, azért küldték vissza. Radu Ilés, az apa, ki megvolt győződve leánya ártatlanságáról, nem hagyta annyiban a dolgot. Maga mellé vette két felnőtt fiát s a napokban felkereste a mezőn Oprea Jánost és fiát, kik birkákat őriztek. Raduék itt felelősségre vonták a két Opreát a leányon ejtett szégyenért és követelték, hogy a leányt vegyék vissza és a kikötött vételt fizessék meg. Az Oprea János birkákat nem akarta adni, a legény pedig a leányt nem akarta elvállalni, a miből verekezés támadt, miközben Raduék olyan alaposan elverték a két Opreát, hogy a fiatal Oprea még ott a mezőn belehalt a sérülésbe, az öreg azóta halálán vívódik. A falu népe helyesen találta ezt az elégtételt, sőt nagyon megbotránkoztak, amikor a csendőrség a három Radut letartóztatta, mert ez ilyen dolgot, szerintük, nem szokás a törvény elébe vinni.

Az összes szépítőszereket fölülmúlja közkedvelt Földesféle Margit-Crème. Gyorsan és biztosan eltávolít szepőt, májfoltot, kiütéseket, ráncokat és egyéb arcisztátlanságokat és így nemcsak szépít, hanem fiatalít is. Ár 1 korona, nagy tégely 2 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerárban, Aradon és minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerek kereskedésben. Utánzatoktól óvakodjunk. 3132 3-10

IRODALOM.

— Pisceveics emlékiratai. Érdekes könyv jelent meg legutóbb a Franklin-Társulat kiadásában: Pisceveics orosz tábornok vándorlása és kalandjai. Pisceveics szlavoniat szerb volt, a XVIII. század egyik hanyatott életű szereplője, a ki pályája derekán orosz szolgálatba lépett s az orosz hadseregben tábornok lett. Emlékiratainak értéke abban áll, hogy részletesen jellemzi az orosz szolgálatba lépett magyarországi szerbek életét. Szépséges néklül, keresetlenül rajzolja az orosz katonai életet, mely e ki-vándorlás révén iktatta be a magyar huszárságot hadi szervezetének a keretébe. Tanulmányos adatokat nyújt ez az emlékirat Magyarország XVIII. századbeli néphálam-zasairól is. Az emlékirat közvetlen bensőséggel jellemzi a lengyelországi konföderáció koráig a bécsi és az orosz udvari életet is s egy-egy epizódjában igen érdekesen festi meg az erdélyi főurak udvartartását. A regényes emlékiratot a szláv eredetiből Huszár Imre fordította. A könyvet, a melynek ára 2 kor. 50 fillér, több egykoru szereplő arc-képe díszíti.

MŰVÉSZET.

Balassa Bálint.

Vége tegnap este a szezon utolsó napjaiban egy opera repriben volt részünk: Farkas Ödön „Balassa Bálintját” hallottunk mintegy 6 évi pihenés után. A művet annak idején előadták az operaházban több-kevesebb sikerrel s majd a kolozsvári színházban is azóta lekerült a műsorról, míg tegnap este újból beleillesztette a dírekció színházunk nem valami nagyon gazdag operai repertoárjába:

Farkas Ödön a Balassa Bálint tőta kétségtelenül sokat haladt. Láttuk „Tetemre hívás”-át, hallottuk, mely fogvatékoságairól szokott le, mily sokat tanult s mely hibái maradtak meg, vagy jelen-keztek nagyobb mértékben. Mindenesetre ha a Balassa Bálintot bíráljuk nem a mai Farkas Ödönt kritizáljuk, azt, a ki azóta is már sok értékes és becses munkával gazdagította zeneirodalmunkat.

A dalmi szövege teljesen Tóth Kálmán „Dobó Katica”-c. vígjátéka után készült. Szerző darabját „eredeti vígjáték”-nek nevezik ezt azonban valószínűleg az „opera comique” értelmében kell venni, mert benne semmi sem emlékeztet a vig opera kecses finomságaira s melódia dus ötletességére.

A mű 3 felvonásból áll; a 2-ik felvonás 2 változásra oszlik. Az első felvonás Katica és Balassa megismerkedését tartalmazza, a második a szerelmi perpatvart, a harmadik a lantos és Katica egyesülését, mindezt Egervár ostrománál a történelmi hűséggel ellenkező elbeszéléssel s néhány kisebb epizóddal kísérve, mint Tóth művében láttuk.

Szerzőnek legnagyobb előnye, hogy gyorsan tud dolgozni s vannak szerencsés gondolatai. De nagyobb eredetiségre e darabjában nem tudott szert tenni. Magya-

rossága itt még legtöbbször erőltetett, zene-gondolatainak nem ritkán utólag igyekszik megadni a magyaros színezetet.

Kétségtelen a magyar zene kétszere-sen nehéz, gondos kombinációt s fáradsá-gos összeegyeztetést kívánó munka „gátolja a szabad művészi alkotást” s nem ritkán a természetességet elvesztő nehezen meg-magyarosított zene az eredménye az ily munkának. Farkas néha leírja első gondolatait, melyek gyakran formátlanok s nin-csenek eléggé kiörvra vagy azután mivel teremő ereje a mutakozó nehézségekkel szemben nem elég erős, iparkodik művé-szes kidolgozással kárpótolni a hallgatót, de ilyenkor azután terjengős lesz s annyira kifoghatja a gondolatot a maga mivoltából, hogy csak nehezen lehet reá ismerni. Ze-nei eszméi helyenkint hideg, semleges, bárhol használható zenei gondolatok csak a reájuk alkalmazott ritmus van átma-gyarosítva.

Dallamainak harmonizálása is inkább mesterkelt, mintsem természetes. Recita-tiojai éppen nem magyarosak, szárazak és fászsztók. Viszont azonban invenciója e művében bővebben és igazabban buzog, mint későbbi műveiben. Szívéből csak egy hőmpolyógnak a szép félbeszóó dallamok. Sokszor minden erőltettség és okoskodás nélkül magyaros gondolatai vannak, me-melyek egyszerre megragadják a hallgató szívét. Ötleteit és hangulatait nem egyszerű rapodisztikusán sztdobálja. Zenéjének különben inkább ritmikai és dinamikai ányalatai vannak, mint hangulat változa-tai. Művének legszebb részei: Balassának viselt dolgait ismertető elbeszélése, éneke a házról (»gyiszban van a szegény özyegy«) Hegedűs és Katica drámai hatású megkapó duettje, az első felvonás végén Dobó imája meglepő a maga költői szárnyalásával, de azután ellaposodik s nem tud sehogysem befejeződni s elcsúszta a kellett hatást. Ba-lassa és Katica nagy duettje telve van mű-vészien kidolgozott érdekes fordulatokkal, friss dallamokkal.

De Farkas általában nem ismeri eléggé az emberi hang technikáját. Roppant ne-héz munka énekelni a Farkas dalait. Hisz Sigfrid kov. szólama, vagy Tristan haldoklása aligha fírászthatja ki jobban az énekest. Nincsen a világnak az a Reszkeje, a kinek hangjában fekdőnének ezek az ének-szólamok, melyekben a hangok tetszés se-rint úgy urálnak fel s alá, mint a grafikai táblák cik-cak vonalai. Folyton a felső re-giszterekben kalandoz s mindjárt magas hangon hirdeti a dalt a mi rendkívül fá-rasztó az énekre nézve. Szintugy khorcsai rendkívül nehezek, nagyobbbrést kontra-punktus okoskodások. Valószággal vért izzadtak azok a szegény kardalások míg betanulták ezeket a hangakrobatai mutat-ványokat.

A zenekar csupa szín és erő, bár szín-pompájánál nem élvezhették tegnap egész teljességében, mert a hóvéd hadtestparancs-nokság indolenciája folytán nem kapták meg a szükséges kiegészítő fuvó hangszere-keket. Elsőrangú nagy kontrapunktikus tudása az instrumentáció minden csínjának, binjá-nak biztos ismerete és hatásos felhasználá-sa már csak úgy megvannak a „Balassa Bálint”-ban, mint a nagytehetségű zene-szerző későbbi műveiben.

A címszerepet Kalmár énekelte. Orga-numa inkább lyrai jellegű tenor szerepek előlétszására teszi alkalmassá, de azért ez inkább hőstenor féle szerep nehéz kényes helyein a legnagyobb biztonsággaal uralko-dott. Különösen a lyrai helyeknél volt al-kalmunk tenorjának kedves hajlékony lágy-ságát és érces csengését élveznünk.

A közönség a rokonzenves fiatal te-noristát, a ki kiváló képességeivel oly rö-víd idő alatt megnyerte a publikum tetszé-sét gyakran előrászította tapsviharral. Az egyellen fő női szerepet Tbor Lóri énekelte. Hangja általában kifogástalan volt minden regiszterben crescendoi is elég szépek csak felsejteli ingadoznak némiképen, nincs elég határozott karakterük. Dobó szerepében La-diszlai csillagotla érces tömör baritonját egész lényében és melegségében. Hegedűs szerepében Székely Gyula pompás bariton-jában is temperamentumos kifejező játéka-ban gyönyörködünk. Kisebb szerepekben Váradit, Fehér Ölgát, Törökök hallottuk. Achorus és zenekar a mennyire csak lehe-tett iparkodott nehéz feladatának megfelelni. A közönség sokszor adott kifejezést óráció-jának a színház genális karmesterével szemben.

Valóban Stephanides ember fölötti erő-vel s páratlan türelemmel, odaadással s ritka szakértelemmel tanította fel az óriási munkát igénylő művet. Szüveben biztonsá-gal, tüzzel és finomsággal telve vezette este az előadást, melynek sikere a szerző mellett első sorban a kiváló karmester érdeme.

H. E.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Utolsó ifjusági elő-adás Jókai emlékeztelére: Aranyember. Vasárnap este: Balassa Bálint. (b. 210. utolsó sz.)

* Komlóssi Emma vendégszerep-lése. Komlóssi Emma, a Népszínház ked-velt szubrett primadonnája, a kolozsvári közönségnek a Bólyon-regime alatt volt ün-nepekl kedvence 3 estén át vendégszerepelt fog színházunkban. Három legkiválóbb sze-repét fogja eljátszani a művésznő és pedig e hó 30-án, hétfőn „Bob herceg”-c. cím-szerepét, melylyel a Népszínházban is leg-szebb sikereit aratta. 31-én az ő emlékeze-tes „Lili”-jében lép fel Komlóssi Emma, június eljesén pedig Konti szép zenéjű ope-ratájának „A suliand”-nak címszerepébe n

bucszuk a művésznő. Komlóssi Emma föl-lépései az igazgatóság bérletszünetben, ren-des helyákkal tartja meg. Jegyek mind-három előadásra vasárnap reggel 9 órától kezdve válthatók a rendes pénztári órákban. A bérleők jegyeit mindig az illető előadás napjának d. e. 10 óráig tartja fenn az igaz-gatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap május 29-én:

Délután 3 órakor leszállított helyákkal:

Tolone.

Népszínmű 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor rendes helyákkal:

Balassa Bálint.

Eredeti vígjalmű 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, hétfőn, május 30-án:

BOB HERCEG.

Táviratok

A delegációk.

Budapest, máj. 28.

A delegációk mai ülései részle-teiben is elfogadták a közös költ-ségvetést. A legközelebbi teljes ülé-s június hó 4-én lesz.

A közoktatásügyi reform.

Budapest, május 28.

Ma cartották meg Berzeviczy Albert elnöke mellett az egybe-hívott közoktatásügyi ankétot. Tá-volmaradásukat kimentették dr. Bartók György püspök és gróf Apponyi Albert.

Az ankét tárgyalásán kemény lecke-eket adtak Metianu és társainak. Okolicsányi, Antal Gábor, Justh Gyula, Bartha Ödön, Blas-kovich Ferenc, Bogdanovics Lucian és Rákósi Jenő szóaltak fel és va-lamennyien megegyeztek abban, hogy a tanítóképzés az egész vo-nalon teljesen magyarrá teendő. A javaslatot elfogadták. Az ankétot hétfőn folytatják.

Franciaország és a pápa.

Budapest, május 28.

Párisból jelentik: A Matriu írja, hogy a vatikáni francia követ visz-szahozása azt jelenti, hogy Fran-ciaország most már komolyan óhajt végezni, a pápával, mint világi ha-talommal.

Letartóztatott szélhámos.

Arad, május 28.

Az itteni központi szállóban egy Löwy Samu nevű egyén dr. Berényi Imrénnek adta ki magát és több borkereskedőtől csalt ki nagy-mennyiségű borokat.

A békéscsabai vasuti állomá-son tartóztatták le a szélhámost.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, május 28.

Londonból jelentik: A japánok immár csupán 15 kilométernyire vannak Port-Arthuról. Az oroszok most már teljesen a körülzárt vá-ro-sba vonultak vissza. A japánok lépésről-lépésre nyomultak előre és mind beljebb szorították az oroszokat.

Tegnapelőtt 16 óráig tartó erős csata volt, melynek eredményeként az oroszok futva menekültek el. Mindkét részről nagy a veszte-ség, de a japánok több ágyut is elvettek az oroszoktól.

Kincsaunál a japánok teljesen körülzártak egy orosz hadosztályt, úgy, hogy az teljes tétlenségre van kárhoztatva.

A japánok 50 orosz ágyut foglaltak le. — Valószínű, hogy mindkét hadviselő fél halottaik el-temetésére rövid fegyverszünetet fognak tartani.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapnyelajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

„Hafodrok” címen kiadott költomé-nyeim ellen az „Ellenzék” kritikusa tegnap folytatta támadásait. Azt állítja, hogy én plágizáltam »Osszian« költeményeit s erre adatai vannak. Kijelentem ezzel szemben, hogy ha fényleg jelentek meg »Osszian« alá-írással költemények, melyek könyvben vannak, úgy azokat tölem Osszian vette át, kit azok sajtó alá rendezésével megbíztam.

Kblosvár, 1904. május 28.

Bernáth E. Sándor.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy fényképeszeti műtermemet előbbi helyén

Wesselenyi Miklós-utca 3. sz. alatt

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve ujo-lag megnyitottam és a legmodernebb gépekkel fel-szereltem.

Műhelyemben készülnek a legkisebb alaktól a leg-nagyobb nagyságig, úgy fényes mint matt kivitteli platin képek, aquarell és olaj festmények, nagytások. Elvállalom házon kívüli csoport, táj- és épületek felvételeit. Társas vagy családi képeknél nagy árked-vezmény. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról előre is biztosítva, maradok teljes tisztelettel

Csizhegyi Sándor,

fényképész.

40 év óta fennálló késműáru üzletemet

kibővíttem a látszerészeti szakmához tartozó cikkekkel.

Nagy választékban tartok raktáron evő eszközöket, konyhakészletek, zsebkészletek, ollókat, borotvákat, szakálgyalukat, vivő-felszereléseket, párbajfegyvereket, revolvere-keket, szobafegyvereket, szemüvegeket, csip-tetőket, színházi és tábori látszóveket, or-vosi- és szoba-hőmérőket, légsúlymérőket, iskolai és mérnöki rajzszerkezetek.

Ezen cikkeket csak is jó minőségben a lehető legolcsóbb áron bocsájtom ve-vőim rendelkezésére és a rajtuk előfordul-bat javításokat szakszerűen eszközölöm.

Kedves kötelességemnek tartom mé-lyen tisztelt vevőim iránt érzett hálámnak kifejezést adni, hogy becses bizalmuk által lehetővé tették üzletem 40 éves fennállását megemésem és azt fokozatosan fejlesztésem. Kérem ezen bizalmat továbbra is, nem le-szek reá érdemellen soha!

Kiváló tisztelettel:

Kun Máttyás.

Kolozsvár, KossuthLajos-u. 2.

Felhívás a t. tisztviselő urakhoz

kik a tisztviselő-telepen hely megvétele olcsó tör-lesztéses pénzkölcsönt óhajtának felvenni.

Személykölcstől kaphat különben is minden nyugdíjkepes tisztviselő és katonatiszt, kinek évi fix fizetése legalább 1800 kor. Nyugdíjasok 1200 kor. nyugdíj. Magánisztviselők 1200 kor. fizetéssel, leg-több esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta 9 kor. törlesztendő. Minden irányban a legnagyobb dísz-kezcio biztosítottak.

Blőleges kiadás nem szükséges! Drága kamatu Jelzalog kölcsönök olcsó kamatu 4 százalékos törlesztéses kölcsönökre átkonvertáltak. Megkeresésekre válaszbélyeg melléklendő. Országos földhitel- és személykölcstön intézet,

Kolozsvár, Király-utca 16.

Értekezni lehet d. u. 3—5 óráig. 2844 18—

Nyílt levél.

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, elis-mert első rangú gyárosoktól sikerült igen jutá-nyosan a

tavaszi és nyári évadra

férfi és női

szébbnél-szebb szöveteket

beszerezünk, melyeket Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 40. szám (saját ház) alatt levő

nagy posztóraktárunkban

árusítunk. Raktáron vannak a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányu szövetek, a legdivatosabb minőség-ben és nagy választékban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogá-sát kérve, biztosítjuk egyuttal jutányos és pon-tos kiszolgálásról.

Moskovits B.

örökös.

Zauderer

üzletvezető.

2912 78—80

Diszkománnyal kiténtetve!

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár nagy raktára és hangszóró-üzlete Kolozsvár, a m. kir. posta- és táv. szállítója

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motorerőre berendezett mecha-nikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos áron készítem. Nikkelleseket, különféle színű emallírozásokat saját fűr-dőben és kemenczében állítok elő. Kerékpárkölesztő osztályt tartok fenn!

Képes árjegyzéket adok bármikor!

Telefon 412.

* E rovat alatt közöltéért nem vállal fele-lősséget a Szerk.

Egyes fogatu

kis szekér 3315 1-1
kerestetik megvételre.
Cím megtudható a kiadónálvalan.

HIHETETLENÜL

hangzik, pedig tények bizonyítják,
hogyan

Smith Premier Írógép

mely Párisban — 1900-ban — Grand
Prix-vel lett kitüntetve, mindenkinek

roppant sok pénzt

takarít meg. Az óriási siker, melyet a SMITH PREMIER az egész világon elért, a mellett szól, hogy az minden rendszerű írógépet határozottan felülmul. Ha azonban személyesen akar meggyőződni, kérjen ingyen árjegyzéket és gép bemutatót próbára.

THE SMITH PREMIER

3313 1-1
Typewriter Co.
Budapest, Andrassy-út 4-ik szám.

Még néhány nagyobb város részére
képviselők kaphatók.

500 frtot

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát követően, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap vagy szája büdlik. Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla-Winkler Ed. Wien, 1911, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárban. Raktár Kolozsvárt: Dr. Czetz Dénes gyógyszerész, Külmonostor-utca, Csakis „Bartilla-fogviz” kérésre. Hámistások bejelentése jól jutalmazatik. 2583 28-52

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit
a valódiságról.

Judja meg mindenki,
hogyan

liszt, fűszer és tűzifa

nagyban és kicsinyben legjobban és a — legolcsóbban

Stern József

bejegyzett cégi liszt, fűszer és tűzifa kereskedőnél —

Wesselényi Miklós — utca 12.

szám alatt szereshető be.

Tűzifa waggó, és ülszámra, — valamint felaprítva métermázsanként is kapható. 2383 6-30

Alapított 1873. Alapított 1873.

3178 AJÁNLOM SZABADALMAZOTT 15-16

JÉGHÜTŐIMET

melyek igen takarékos
jégmedenczével
vannak felszerelve.

Hentes üzletek, tejárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll: 30 koronától 400 koronáig. — Árjegyzék bérmentve.

SEEMANN J. lakatos, tizedes-mérleg, fűvő és jégkűt készítő.

ANGOL HÖLGYEK

sohasem használnak arczenőcsőt, hanem

UGORKATEJET

mely valódi angol minőségben kapható Balassa K. gyógyszerárban Budapest—Erzsébetfalva. Főltelen biztos hatású és teljesen ártalmatlan szépségfőz, mely már 2-3-szor bekénés után eltávolít szőrt, májolt, kiütéseket, mitesert és mindenféle tisztálanságot az arcáról, annak gyönyörű üdeseget, fiataloságot kölcsönöz. Vigyázzunk, hogy minden üvegen a „Balassa” név látható legyen. Üvege 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor., ugorkapuder 1.20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi: Balassa Kornél gyógyszerár Budapest—Erzsébetfalva. — Főraktár Kolozsvárt: Burger Frigyes droguáriában, dr. Hintz György gyógyszerárban.

3905 16/40

Világhírű

czigaretta hüvely

„Se Gaut“ a legjobb!

Egyedüli főraktár:

Körösi Akos

fűszer, csemege, bor, ásvány-
viz és festék kereskedőnél

KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca. 3314 1-10

Blado

Kolozsvárt, az Unió-utcában

két egymás mellett levő

emeletes ház,

a Róza-utcában pedig egy

földszintes ház.

Részletes értesítés kapható:

Dr. Czikmántori Ottó ügyvéd

irodájában. 3235 1-1

AGRÁR

takarékpénztár r. társ.

Maros-Vásárhely

(teljesen befizetett részvénytőke: egy millió korona).

Fiókintézetek: Nyárádszeredében és Maros-Eudason.

Jelzálogköcsönöket nyújt 300 koronától kezdődő legfeljebb tőkeösszeget és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig;

10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamatall. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszerint két hét alatt készpénzben folyósítatik.

Leszámlított 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal mellett.

Elfogad betéteket könyvesekre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt terményekre is.

Folyószámlai hitelt nyújt betárolásukra és más előlegadható biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevéti részvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesíti tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztosító intézet: a Triest-i Általános Biztosító Társaságot (Assicurazione Generale) és eszközt tűz-, üveg- és évkár-, betörés elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett. 3271 3-*

Szt.-László

(PÜSPÖK)

GYÓGY-FÜRDŐ

Nagy-Várád mellett, Kernáts János

fürdőbőrle kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél kocsin 1/2 órai távolságon. Május augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap- és ünnepnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváradra. A vasúti állomás a fürdő telepen van. Az európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz jövedelmű: az üledék és izmok oszozos bántalmait, idült különösen savas izületi lókoknál, osontörések és különösen visszamaradt vastagadókknál, köszvénynek és annak különböző alakjainál, idegbajknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző borbajknál, végre női bajknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbanalmak, májbajok és vesekövek eseteiben Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrázda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt fürdőfürdő és három kádfürdő kivül mórfürdő is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Villany-világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérő saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség.

Ajtók, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos - gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindenmü disz munkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti czélszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelben készít a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120.

3222 27-50

B. Bak Lajos.

Mc. Kormick Harvesting Maschine Company

(Chicagói

aratógépgyár)

Knecht J.E.

3200 igazgató 6/12

BUDAPEST,

V. Váci-út 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal — készséggel szolgálunk;

Gyártmányok:

Kévektő-gép.

DAISY

marokrák aratógép, fűkaszálo

gép szénagyűjtő

gereblye és „Ma-

nilla” kévektő-fonal gyártmányai.

Évi gyártmány: 362,000 gép.

Képviseelő: Hirschfeld Károly.

BUZIÁS (gyógyfürdő)

Temesmegye, vasúti állomás.

Idény: Május 15-től szeptember 15-ig.

Magyarország legszépségsüvűbb vasas-forrásaival bíró specifikus gyógyhely szív- és nőbántalmaknál.

Aczélfürdők, — hidegvízgyógyintézet, — moorfürdők.

Szívbetegség részére a medico-mechanikai in- — tétben rendszeres — Schott-féle gyógymód és gép- (Zander) gymnastika

Dr. MAHLER GYULA

a szívbeteg orvosának vezetése alatt. A fürdőre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál és pro-pectust küld:

3272 3-3

A fürdőigazgatóság: Buziáson.

A híres és közkeveltségnek örvendő

K-IMPERI

Répati savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-kereskedésben és vendéglőben

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Az egész világból jövő halálatokat és elismerő levelek fényes tanubizonyítást tesznek arról, hogy a

Hajós-féle

ARADI

3264 4-20

IBOLYA-CRÉME

szeplő, májfoltt, bibircs, bőrvörösség

és mindennemű arcizisztatlanság ellen, feltűnő jó és utóérhetlen készítmény, a bőrbe régtől felszívódik, hatása bámulatbaejtő.

Nappal is használható! • Egy tévely ára 1 kor.

Aradi Ibolya-Crème szappan 70 fillér, Ibolya hölgypor fehér, róza- és krém színben 1 doboz 1 kor. 20 fillér, Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 1 korona.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád gyógyszerárban Aradon

Andrássy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben).

Kapható: BURGER FRIGYES gyógytárban és droguáriában Kolozsvárt.

Figyelemztetés! A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Értesítés!

A játékonyság apostolának nevével viselő „Báró Hirsch Mór” egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjai és hozzátartozói betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszerek díjmentes kiszolgáltatásában és a törzstagot heti 10 kor. pénz-szerében részesíteni, valamint elhalálása alkalmából hátramaradt családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani; ezáltal egyesületünk hivatalnokok, kereskedők és kisiparosok részére különösen ajánlatos.

Az egyesület 3 osztályt állított fel és pedig:

A) osztályba felvételtnek tagok 40 éves korig havi járuléka 6 korona; a tag elhalálása esetén hátramaradtjait az alapszabályokban fogalt feltételei mellett 2400 korona segélyösszegetben részesülnek.

B) osztályba felvételtnek tagok 45 éves korig; havi járuléka 4 korona 10 fillér; a tag elhalálása esetén hátramaradtjait ugyanazon feltételek mellett 1200 korona segélyösszegetben részesülnek, végre:

C) osztályba felvételtnek tagok 50 éves korig; havi járuléka 3 korona 10 fillér; a tag elhalálása esetén hátramaradtjait ugyanazon feltételek mellett 600 korona segélyösszegetben — részesülnek.

Junius hó végéig jelenkező tagok felvételi díjat nem fizetnek, csupán 1 kor. orvos-vizsgálati díjat.

3288 2-6

Tagul felvétetik minden foddhellen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

A „Báró Hirsch Mór” egyesület vezetősége egy új osztályt létesített, az u. n. cselédosztályt, mely — nemes célját, és eddigi működését tekintve — egy a gazdáknak, mint a cselédeknek egyaránt hasznos szolgálattal tesz.

Az ezen osztályba belépő cselédpartó tagok csekély évi 4 korona tagsági díj fizetése ellenében abban a rendkívüli kedvezményben részesülnek, hogy azt a terhet, 1875. évi III. törvényzikk 1. §-ának 5. pontja reájuk ró, helyettük az egyesület vállalja magára, vagis beteg cselédjeiket — a gazda teljes megkimélsével — valamely nyilvános kórházban saját költségén gyógykezelte.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egyetlen egy megbetegedési eset a cselédpartónak egyéb kellemetlenségeken felül még 15 évi tagsági díjjal felérő költségeket okozhat egyszerre, feleslegesnek véljük annak további bizonyítását, hogy ezen új osztály is a közérdeknek és a humanizmusnak áll szolgálatában.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtanak és jelentkezéseket elfogad a kolozsvári fiók titkári hivatala Emke-tér 3. sz., földszint.

„Báró Hirsch Mór”

jótekonysági és önszegélyző egyesület.

Hermann E.

varrógép- és

kerékpár

nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. szám.

Nagy raktár jutányos árakban:

Egy valódi családi Singer varrógép

hímzőkészülékkel ellátva . . . 50-50 frtig.

Egy karikahajós 65-80 „

Egy Central Bobbin 86-90 „

Bredeti Hove C. Whelera Wilson D. 12., Manufacturing & C. New-York,

Balkaru Cylinder, Fegyvergyári stb.

Varrógépek:

A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részlet-

fizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Szakszerűen berendezett mechanikai műhelyemben az összes mechanikai javításokat legolcsóbban, gyorsan és pontosan eszközölök.

Kerékpárok és alkatrészek:

Egy új kerékpár: Angol, New-York zászló, Ceurier, Mars, stb. stb. 70-100 frtig. — Kerékpárköpeny: Dunlop, Express, Reithofer stb. 3.50-5.50 frtig. — Kerékpár tömlő: Dunlop, Express, Reithofer stb. 2-3 frtig. — Kerékpárcsengők: Amerikai Staar, legújabb Herkules, órák, Motorkürti 35 krtól 2 frtig. — Acetylen lámpák, legújabb kivitelben 2.50-6 frtig. — Valamint az összes kerékpáralkatrészek és alkatrészekben és legolcsóbban kaphatók.

3309 1-2

Tisztelettel:

Hermann E.